

TétékásNyúz

Tudományos különszám

DNS-részlet tanulmányozása; avagy az adenin molekula spektroszkópiája
8-9. oldal

Regeneráció A regeneráció formái
11-12. oldal

Előre a múltba: Időutazás a filmekben és a fizikában
13-14. oldal

Dokumentum filmek ma
Kedvenc, mindig őszhajú dokfilmesünk
16. oldal

Így mérünk mi

Ide nekünk az MTMT-t is!

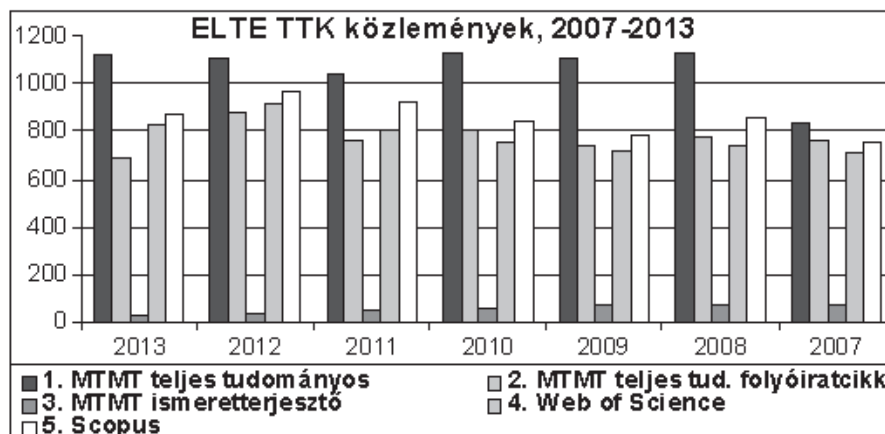
Elérkeztünk a TTK Kari Könyvtára Publish or Perish sorozatának utolsó írásához. Zárásként folytatódik a hazai intézmények és szerzők publikációs tevékenysége számára tudománymetria bázisául szolgáló MTMT, illetve a TTK összefüggéseinek magyarázatokkal és statisztikákkal fűszerezett bemutatása

A bemutatandó statisztikák megértéséhez ismerni kell az MTMT publikációk minősítésére használt háromszintű kategóriarendszerét. Közülük az első a „jelleg”. Az szimplán „tudományos” elnevezésű jelleg azt sugallja, hogy a nem ilyen jellegű művek nem tudományosak. Az MTMT a tudósok és tudóspalánták tudományos igényű műveit gyűjti, és valójában az MTMT-ben a jelleg nem a tudományosság, hanem a célközönség felől lehet megközelíteni. A „tudományos” jellegű publikációk a tudós közösséghez, az „ismeretterjesztők” az érdeklődőkhöz, a „közérdekűek” pedig a nagyközönséghez szólnak. Az „oktatási” jelleg didaktikai apparátusával a tanulni vágyók igényeit szolgálja ki. A következő kategória, a „típus” egyben úrlaptípus is, végül a „besorolás” a típuson belüli egység. Egy egyetemi tankönyv például oktatási jelleggel, könyv úrlapon – azaz típusal – és felsőoktatási besorolással vehető fel.

A minősítési szabályokat nem az MTMT alkotja, de gondoskodik végrehajtásukról a tudományos élet különböző döntéshozó testületei számára. A tudománymetria elsődleges terepét az MTMT-ben az úgynevezett „teljes tudományos közleményfajták” jelentik. Arról, hogy az MTMT-n belül milyen típusok és besorolások érdemlik ki ezt a minősítést, az „MTA elnökség, doktori határozat - 2012.09.25” rendelkezik.

A bemutatott statisztikák az ELTE TTK, illetve az ELTE szerzők 2007–2013 közötti publikációit dolgozzák fel, mert az MTMT2 fejlesztési projekt (TÁMOP-4.2.5.A-11/1-2012-0001) keretében a könyvtárosok az MTMT-ben ezen időszak adatait ellenőrizték, pótolták és javították. Az ábrákon az MTMT adatai esetében mindig a nemzetközi összehasonlítás alapjául szolgáló teljes tudományos közleményfajták szerepelnek.

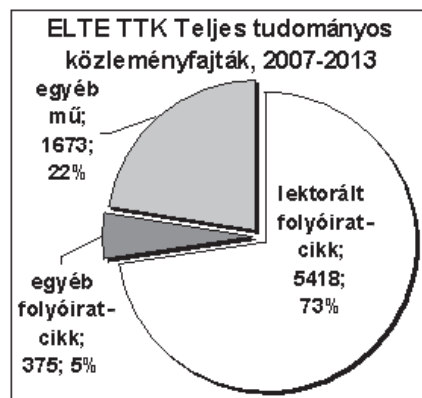
Az 1. ábrán „fekete-fehéren” látható, hogy folyóiratcikkek terén a Web of Science és Scopus adatbázisoknál való-

ban nem nyújt többet az MTMT a TTK számára. Mi több, egyenesen meglepőnek tűnik, hogy folyóiratcikkek száma kevesebb MTMT-ben. Ennek egyik oka az, hogy a Web of Science és a Scopus adatokból nem sikerült kiszűrni az MTMT-hez hasonlóan az alacsonyabb besorolású publikációkat, mint az absztrakt, helyreigazítás, hozzászólás. Emellett egyes cikkek sajnos azért nem gyarapítják az „ELTE-publikációk” számát az MTMT-ben, mert ott nem történt meg ELTE-intézményhez rendelésük.

Az 1. ábra rámutat az MTMT-n belül mellőzöttnek látszó ismeretterjesztő közlemények csökkenésére is. Külön vizsgálat tárgya lehet, hogy mi okból – kevesebb születik, kevesebbet vizsgálnak föl és/vagy hagynak jóvá az MTMT-ben?

A 2. ábra látványosabban jeleníti meg, hogy a TTK publikációs termé-

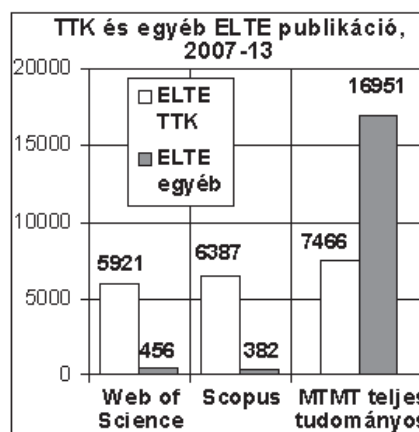

se egynegyedét – a lektorált folyóiratcikkek felül – az MTMT-n keresztül tudja felmutatni.

A 3. ábra magáért beszél a Web of Science és Scopus ELTE-n belüli TTK-s és nem TTK-s tartalmát összevetve az MTMT-n belüli arányokkal.

A statisztikák is alátámasztják, hogy a TTK jelentős mértékben profitálhat az automatikus adatátvételekből. Ennek azonban feltételei lesznek. Többek között a szerzőknek követke-

zetesen kell megadnia az affiliációt (intézményt) és használniuk kell az ORCID egyedi szerzői azonosítót. Az értékelés szabályainak alakulásában és MTMT-n keresztüli érvényesülésében pedig a bíráló szervezetekben érdekelt TTK-döntéshozók és szerzők

aktív közreműködésére a jövőben is szükség lesz.

Kosaras hasonlattal búcsúzva: az MTMT a magyar tudomány NBA-ja: a hazai tudományos élet „játékosainak” és „klubjainak” teljesítményét tükrözi, és felmutatja a nemzeti „álomcsapatot” is.

Áts József,
ELTE intézményi
MTMT adminisztrátor
ELTE Egyetemi Könyvtár